

Araştırma Makalesi / Research Article

Türkiye’de Fiziksel Tespit Uygulamasına İlişkin Yapılmış Hemşirelik Tezlerinin İncelenmesi

Investigation of Nursing Theses on Physical Restraint Practice in Turkey

Mahinur DURMUŞ İSKENDER¹

1: Kastamonu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye, mahinurdurmus@gmail.com,

Geliş Tarihi / Received: 01.12.2022 Kabul Tarihi / Accepted: 29.12.2022 Yayımlanma Tarihi / Publication Date: 31.12.2022

Atıf / Reference: DURMUŞ İSKENDER, M.. (2022). Hemşirelerin Türkiye’de Fiziksel Tespit Uygulamasına İlişkin Yapılmış Hemşirelik Tezlerinin İncelenmesi. *Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1 (1), s11-24

Özet

Amaç: Bu araştırma, Türkiye’de fiziksel tespit uygulamalarını içeren lisansüstü hemşirelik tezlerini incelemek amacıyla yapıldı. **Gereç ve Yöntemler:** Nitel araştırma deseninde planlanan çalışmada, veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi kullanıldı. Tezler Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanı taranarak ulaşıldı. Araştırmanın evrenini Türkiye’de fiziksel tespit konusundaki tezler, örneklemi ise Türkiye’de fiziksel tespit konusunda hemşirelik alanında yapılmış ve erişime açık olan lisansüstü tezler oluşturmuştur. Erişim izni olan çalışmaların değerlendirilmeye alınması nedeniyle etik kurul izni gerekmemektedir. Tarama Türkçe dilinde “fiziksel tespit”, “fiziksel kısıtlama” anahtar kelimesiyle 1-20 Kasım 2022 tarihleri arasında yapıldı. İzinli ve onaylanmış doktora ve yüksek lisans tezleri tarandı. Tarama sonunda Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Ana Bilim Dalında konu ile ilgili yapılmış 19 tez belirlendi. Dahil edilme kriterlerine uymayan 65 tez çalışma dışı bırakıldı. **Bulgular:** Tezlerden 18’inin yüksek lisans, 1’inin ise doktora düzeyinde yapıldığı görüldü. Fiziksel tespit uygulamasını inceleyen ilgili ilk tezin 2002 yılında yapıldığı, büyük çoğunluğunun (n=14) son beş yılda yapılmış olduğu tespit edildi. Lisansüstü tezlerin incelemesinde, çalışmaların %26,3’ünün nitel, yarı deneysel ve karma yöntem çalışması olduğu, %79,7’sinin tanımlayıcı türde yapıldığı saptandı. **Sonuç:** Araştırmada sonuç olarak, Türkiye’de fiziksel tespit uygulamasını konu alan tezlerin son yıllarda artış göstermekle birlikte sayıca yetersiz olduğu; konuya ilişkin deneysel, yarı deneysel çalışmaların artmasının diğer araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Fiziksel tespit, fiziksel kısıtlama, hemşirelik, tez.

Abstract

Aim: This research was carried out in order to examine postgraduate nursing theses that include physical restraint practices in Turkey. **Methods:** In the study, which was planned in a qualitative research design, document analysis was used as a data collection method. Theses were reached by scanning the database of the Higher Education Institution (YÖK) National Thesis Center. The universe of the research consists of theses on physical fixation in Turkey, and the sample consists of postgraduate theses on physical fixation in Turkey, which are made in the field of nursing and are open to access. Ethics committee approval is not required as studies with access permission are included in the evaluation. The search was conducted between 1-20 November 2022 with the keywords "physical restraint" and "physical restraint" in Turkish. Permitted and approved doctoral and master's theses were scanned. At the end of the screening, 19 theses related to the subject were determined in the Health Sciences Institute Nursing Department. 65 theses that did not meet the inclusion criteria were excluded from the study. **Results:** It was seen that 18 of the theses were done at the master's level and 1 at the doctoral level. It was determined that the first thesis examining the physical fixation application was made in 2002, and the majority (n=14) was done in the last five years. In the examination of graduate theses, it was determined that 26.3% of the studies were qualitative, quasi-experimental and mixed method studies, and 79.7% were descriptive. **Conclusion:** As a result of the research, the theses on the physical fixation application in Turkey have increased in recent years, but they are insufficient in number; It is thought that the increase in experimental and quasi-experimental studies on the subject will shed light on other researches.

Keywords: Physical restraint, physical fixation, nursing, thesis.

1. Giriş

Fiziksel tespit, hastanın yataktaki hareketliliğini azaltmak, ellerini, ayaklarını, gövdesini veya başını hareket ettirme yeteneğini geçici olarak azaltmak için kullanılan herhangi bir yöntem veya ekipmandır (Perez ve diğerleri, 2017; Lin ve diğerleri, 2018). Fiziksel tespit kullanımı, hastanın fiziksel hareketini azaltarak tedavi sürecinde oluşabilecek komplikasyonlara karşı önlem alınmasında etkili bir yaklaşımdır (Putkonen ve diğerleri, 2013). Ancak, çoğu klinik prosedürde olduğu gibi, fiziksel tespit kullanımında da farklı yan etkilerle karşılaşmaktadır. En yaygın görülen fiziksel yan etkiler arasında kan basıncında, nabızda ve vücut ısısında artış, dolaşım bozukluğu, sinirlerde ve deride hasarlar, aspirasyon, vücut imajında bozulma, özgüvende azalma, depresyon, öfke, itibar kaybı, azalmış özerklik ve sosyal izolasyon gibi psikolojik yan etkiler de görülebilmektedir (Gulpers ve diğerleri, 2011; Möhler ve Meyer, 2015). Fiziksel tespit ayrıca hasta özgürlüğünü, esenliğini ve konforunu da olumsuz etkileyebilmektedir. Bu olumsuz etkiler, hastaların iyileşme süresini ve rehabilitasyonunu etkileyebilmekte ve özellikle demanslı kişilerin zorlayıcı davranışlarını artırabilmektedir (Kwok ve diğerleri, 2012). Bu nedenle, fiziksel tespit kullanarak hastaların kısıtlanması etik olmayan bir uygulama olarak da kabul edilmektedir (Farina-Lopez ve diğerleri, 2014).

Fiziksel tespit uygulaması hasta takibinin yapıldığı tüm kliniklerde yapılabildiği gibi özellikle Yoğun bakım ünitelerinde ve psikiyatri kliniklerinde sıklıkla uygulanmaktadır (Balcı ve Arslan, 2018). Kısıtlamanın kullanım gerekliliğini araştıran çalışmalarda, tespitin kullanıldığı en yaygın durumların şiddet içeren hasta davranışı, firar, hastanın personel talebini reddetmesi, ajitasyon, ilaç reddi, kendine zarar verme, sözlü saldırganlık ve mala zarar verme şeklinde olduğu belirlenmiştir (Kılıç, ve Polat, 2021; Woldekirkos ve diğerleri, 2021). Özellikle de [yoğun bakım ünitelerinde, endotrakeal tüplerin](#) yanlışlıkla çıkarılmasını önlemek için mekanik olarak ventile edilen hastalarda daha sık kullanıldığı belirlenmiştir([Kawai ve diğerleri, 2021](#))

The British Association of Critical Care Nurses, the American Nurses Association, Chinese Nursing Association and the Registered Nurses' Association of Ontario da dahil olmak üzere birçok kuruluş hastane ortamlarında fiziksel tespit kullanılmasından kaçınılmasını önermektedir(Hangi yönergeler.. burada yönergelerine göre diyerek cümle kurmalıyız) (Bray ve diğerleri, 2004; Wagner ve Perivolaris, 2012; ANA, 2012; Cui ve diğerleri, 2022).Konu ile ilgili literatür incelendiğinde, , fiziksel tespit kullanımının azaltılması, hemşirelerin bunların kullanımına yönelik tutumu, algısı ve kullanım yaygınlığına odaklanıldığı görülmüştür (Wang

ve diğerleri, 2019; Ferrao ve diğerleri, 2021; Ertuğrul ve Özden, 2021). Fiziksel tespit kullanımını yaygınlığına ilişkin tahminler incelendiğinde ise ülkeden ülkeye büyük farklılıkların olduğu dikkati çekmektedir. Dünyada fiziksel tespit kullanım oranları; İsrail %3-4, Danimarka-İzlanda %9, Fransa-İtalya-İsveç-Amerika Birleşik Devletleri (ABD) %15-17, İspanya %40, Norveçte uygulama olmazken, Amerika'da %39 oranında gerçekleştiği belirtilmiştir (Cheung, & Yam, 2005; Ragan, Wolfowitz, & Gil, 2015) Türkiye'de yapılan bir çalışmada hemşirelerin %95'inin fiziksel tespit uyguladığı, ve başka bir çalışmada ise fiziksel tespit oranının %84,7 olduğu bildirilmiştir (Akansel, 2007; Turgay ve diğerleri, 2009). Yapılan diğer çalışmalarda, hemşirelerin fiziksel tespite ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğu, komplikasyonları hakkında bilgi eksiklikleri olduğu, kısıtlamalar konusunda etik ikilem yaşadıkları, hasta bağlama zorunluluğundan dolayı üzülmeye, suçluluk ve çekingenlik yaşamadıkları belirtilmiştir (Kruger ve diğerleri 2013; O Flatharta ve diğerleri, 2014).

Dünya çapında “tespitsiz” bir bakım modeli teşvik edilmesine rağmen fiziksel tespit kullanımının yaygın olduğu görülmektedir (Canzan ve diğerleri, 2021). Fiziksel tespit uygulamasının birçok olumsuz fiziksel ve psikososyal etkisi nedeniyle, fiziksel tespit uygulamasında önemli rolü olan hemşirelerin konu ile ilgili bilgi sahibi olmaları gerekmektedir. Bunun için bu konuda yürütülmüş tezlerin analiz edilmesi konunun önemi ve yaygınlığı hakkında bilgi verebilir. Bu doğrultuda çalışma, Türkiye’de fiziksel tespit uygulamalarını içeren lisansüstü hemşirelik tezlerinin incelenmesi, sonuçlarının analiz edilmesi ve araştırmacılara fiziksel tespit uygulamasına ilişkin somut veriler sunulması amacıyla yapılmıştır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Tipi

Bu çalışma, Türkiye’de Fiziksel Tespit Uygulamasına İlişkin Yapılmış Hemşirelik Tezlerinin incelenmesi amacıyla Nitel araştırma yöntemlerinden döküman incelemesi tekniği kullanılarak yapılmıştır.

2.2. Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında yer alan fiziksel tespit ile ilişkili tüm lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, hemşirelik alanında fiziksel tespit ile ilgili yapılmış ulaşılabilir tezler oluşturmaktadır. Tarama 1-20 Kasım 2022 tarihlerinde gerçekleştirilmiş olup, “fiziksel tespit” ve “fiziksel kısıtlama” anahtar kelimeleri ile ulaşılan, Hemşirelik ve/veya Hemşirelik anabilim dalları tarafından yazılan, çalışmanın tam metnine ulaşılan tüm tezler araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmadan dışlanma kriterleri; tez başlığında fiziksel tespit ve fiziksel kısıtlama kelimelerinin yer

almamasıdır. Araştırma için belirlenen anahtar sözcüklerin taranması sonucu konu ile ilgili yapılmış 84 tez belirlenmiştir. Hemşirelik çalışması olmayan 52 tez, başlığında fiziksel tespit ya da fiziksel kısıtlama ifadesi yer almayan 12 tez, tam metin erişime açık olmayan 1 tez değerlendirme dışı bırakılmıştır. Araştırmaya alınma kriterlerine uyan 19 tez çalışmaya dahil edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmacılar tarafından verilerin özetlenmesi için standart bir veri özetleme formu geliştirilmiş ve veriler buna göre değerlendirilmiştir. Veri özetleme formunun içeriğinde çalışmaya alınan lisansüstü tezlerin türü, yılı, konusu, alanı, yöntemi ve sonuçlar yer almaktadır. Tezler yüksek lisans ve doktora tezleri olarak ayrıldıktan sonra kronolojik sırayla incelenmiştir. Verilerin analizinde sayısal değerlendirmeler kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yapılan ilk aramada anahtar kelimeler girilerek tarama yapılmış ve 92 teze ulaşılmıştır. Yapılan ikinci aşamada hemşirelik veya hemşirelik anabilim dalı seçilerek 31 teze ulaşılmıştır. Üçüncü aramada “fiziksel tespit”, “fiziksel kısıtlama” anahtar kelimeleri girilerek tarama yapılmış 19 teze ulaşılmıştır. Araştırma deseni ve tarih aralığı açısından bir kısıtlama yapılmamıştır. Sonuç olarak, araştırmaya alınma ölçütlerine uymayan 65 tez çalışmaya dahil edilmemiştir.

2.5. Araştırmanın Etik Yönü

Çalışmada, incelenen lisansüstü tezlerin tümünün yazarları tarafından YÖK Ulusal Tez Merkezi veri giriş formu ile ulaşılabilir olmasının onaylanması nedeniyle Etik Kurul izni alınmasına gerek bulunmamaktadır.

2.6. İstatistiksel Analiz

Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen konu hakkında yazılı, görsel ve işitsel kaynakların içeriğini sistematik olarak analiz etmeyi kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İçerik analizinde , SPSS 24.0 paket (IBM Corp., Armonk, NY, USA) programı kullanılmıştır. Veri analizlerinde tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde dağılımı ve ortalama-standart sapma) için birim sayısı (n) ve yüzde (%) kullanılmıştır.

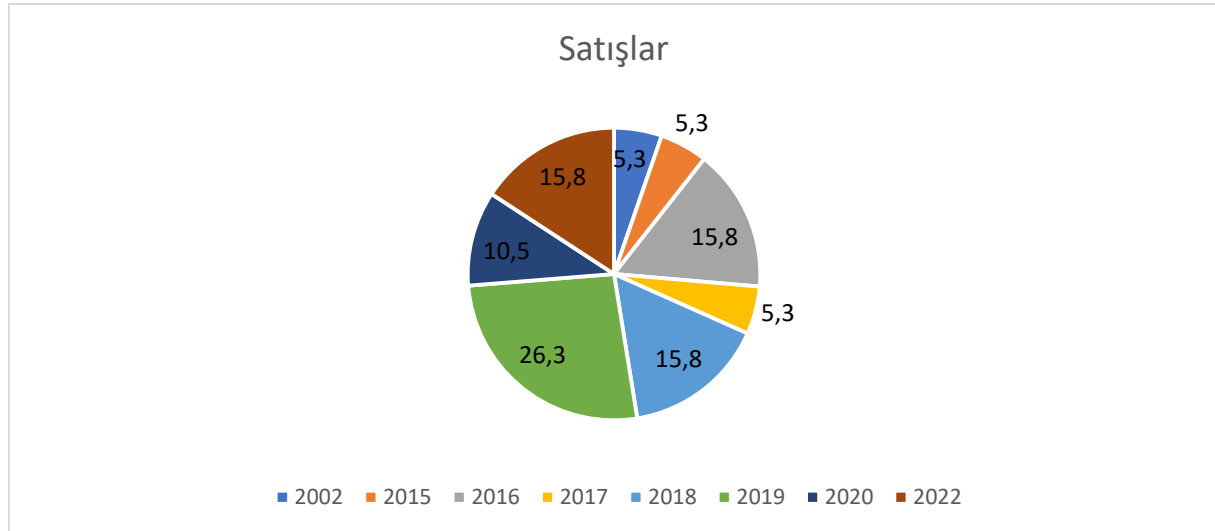
3. Bulgular

Tablo 1’de araştırmaya dahil edilen 19 (%94,7) tezin tanımlayıcı özellikleri sunulmuştur. Tablo 1’e göre fiziksel tespit uygulamasına yönelik 18 tane yüksek lisans tezi bulunmuş olup, konu ile ilgili yapılmış 1 (%5,3) doktora tezine rastlanmıştır. İncelenen tezlerin %26,3’ünün 2019 yılında ve %68,4’ünün hemşirelik anabilim dalında yapılmış olduğu belirlenmiştir. Lisansüstü tez çalışmaları türleri açısından değerlendirildiğinde, nicel çalışmaların daha fazla

oranda (%74,4) olduğu ve bu oranı (%10.5) yarı deneysel çalışmaların izlediği görülmektedir. Bunun yanında, niteliksel tasarımlı (%5.3), metodolojik (%5.3) ve karma yöntem çalışmalarının (%5.3) olduğu belirlenmiştir. Tezlerin örneklem grubuna bakıldığında, tezlerin %78.9'unun hemşireler ile yürütüldüğü, %10.5'inin hastalar ile yürütüldüğü, %5.3'ünün hekimler ve hemşireler ile yürütüldüğü, %5.3'ünün hasta yakınları ile yürütüldüğü saptanmıştır.

Tablo 1. Lisansüstü tezlerin tanıtıcı özellikleri

Tanıtıcı Özellikler	Lisansüstü Tezler	
	n	%
Tezin türü		
Yüksek lisans	18	94.7
Doktora	1	5.3
Tezin yılı		
2002	1	5.3
2015	1	5.3
2016	3	15.8
2017	1	5.3
2018	3	15.8
2019	5	26.3
2020	2	10.5
2022	3	15.8
Anabilim dalı		
Hemşirelik Anabilim Dalı	13	68.4
Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı	4	21.1
Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği Anabilim Dalı	2	10.5
Araştırma Türü		
Nitel	14	73.7
Yarı deneysel	2	10.5
Nitel	1	5.3
Metodolojik	1	5.3
Karma	1	5.3
Örneklem		
Hemşireler	15	78.9
Hemşireler ve hekimler	1	5.3
Hasta	2	10.5
Hasta yakınları	1	5.3

Şekil 1.Lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Şekil 1' de lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı verilmiştir. Hemşirelik alanında fiziksel tespit uygulamasına ilişkin ilk tezin 2002 (%5,3) yılında yapıldığı belirlenmiştir. 2002 yılından sonra 2015 (%5,3) yılında yeniden konuya ilişkin çalışma yapılmış, en fazla çalışmanın 2019 (%26,3) yılında yapıldığı belirlenmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya alınan Lisansüstü tezlerin özellikleri

Tez Türü Yılı Yazar	Konu	Yöntem	Sonuç
YL (Hakverdioğlu, 2002)	Hemşirelerin hastalarda fiziksel tespit kullanımına yönelik bilgi düzeylerinin belirlenmesi	Tanımlayıcı	Hemşirelerin hastalarda fiziksel tespit kullanımına yönelik bilgi düzeyleri düşük bulunmuştur.
YL (Keskin, 2015)	Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel kısıtlamaya ilişkin bilgi, tutum ve uygulamaları.	Tanımlayıcı	Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel kısıtlama ölçeği bilgi düzeylerinin oldukça iyi, tutumlarının olumlu ve uygulamalarının yüksek olduğu belirlenmiştir..
YL (Altunkeser, 2016)	Fiziksel tespit uygulama ve değerlendirme ölçeği geliştirme	Metadolojik	Fiziksel tespit uygulama ve değerlendirme ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu belirlenmiştir.
YL (Balci, 2016)	Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit edici kullanımına yönelik bilgi, tutum ve uygulamaları	Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı	Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit edici kullanımına yönelik bilgi düzeylerinin iyi, tutumlarının olumlu olmadığı ve uygulamada yeterli düzeyde olmadıkları belirlenmiştir.
YL (Göktaş, 2016)	Psikiyatri klinik hemşirelerinin fiziksel tespit kullanımına ilişkin bilgi, tutum ve uygulamalarının belirlenmesi	Tanımlayıcı	Psikiyatri klinik hemşirelerinin fiziksel tespit kullanımına ilişkin bilgi düzeylerinin iyi, tutumlarının olumsuz ve uygulamalarının mükemmel yakın olduğu belirlenmiştir.
YL (Ertuğrul, 2017)	Yoğun bakım hastalarına uygulanan fiziksel tespit materyal ve süresinin nörovasküler komplikasyon gelişme üzerine etkisi	Tanımlayıcı	Fiziksel tespit uygulama süresi arttıkça nörovasküler komplikasyonların arttığı belirlenmiştir.
YL (Gül, 2018)	Hemşirelerin fiziksel tespite yönelik bilgi düzeyi, tutum ve uygulamalarının değerlendirilmesi	Tanımlayıcı	Hemşirelerin fiziksel tespite yönelik bilgi düzeylerinin düşük, tutumlarının olumlu ve uygulamalarının düşük olduğu bulunmuştur.
YL (Kılıç, 2018)	Yoğun bakım hemşirelerinin yaşlılara yönelik tutumları ile fiziksel tespit edici kullanımına ilişkin bilgi, tutum ve uygulamaları arasındaki ilişki	Tanımlayıcı	Yoğun bakım hemşirelerinin yaşlılara yönelik tutumlarının olumlu olduğu, fiziksel tespit edici kullanımına ilişkin bilgilerinin iyi, tutumlarının olumlu ve uygulamalarının yeterli düzeyde

			olduğu belirlenmiştir.
YL (Turna, 2018)	Cerrahi yoğun bakım ünitelerinde fiziksel tespit uygulamalarının değerlendirilmesi	Tanımlayıcı	Fiziksel tespitte başvurma nedenleri arasında en yaygın olanların; tıbbi ekipmanın çekilmesini önlemek, ajitasyon ve hastanın kendine zarar vermek olduğu belirlenmiştir.
YL (Alişan, 2019)	Çocuk yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerinin fiziksel tespit edicilerin kullanımına ilişkin görüş ve uygulamaları: Nitel bir çalışma	Fenomonolojik, Kalitatif	Hemşirelerin tamamı fiziksel tespit kullanmadan önce; düşmemesi için yatak kenarlıklarına yastık koymak, aileyi içeri almak, eline oyuncak vermek, çizgi film izletmek, oyun oynatmak, emzik vermek, hasta ile konuşup sakinleştirmeye çalışma yöntemleri kullandıklarını bildirmiştir.
YL (Gökmen, 2019)	Hastane etik ikliminin hemşirelerin fiziksel kısıtlamaya ilişkin algılarına etkisi	İlişkisel tarama modeli	Hastane etik ikliminin hemşirelerin fiziksel kısıtlama kullanımında bilgi, tutum ve uygulamalarına ilişkin algılarının yordayıcısı olduğu belirlenmiştir.
YL (Güneş, 2019)	Yoğun bakımda çalışan hemşire ve hekimlerin fiziksel kısıtlamaya ilişkin bilgi ve tutumların etik ikilem açısından incelenmesi	Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı	Katılımcıların daha önceden fiziksel kısıtlama uygulama durumunun ahlaki duyarlılığı etkilemediği saptandı.
YL (Kabakoğlu, 2019)	Yoğun bakım hemşirelerinin hastalara fiziksel tespit uygulamaları ve bilgi düzeyleri	Tanımlayıcı, kesitsel	Yoğun bakımda çalışan hemşirelerin, fiziksel tespit kullanımı ölçeğinin bilgi düzeylerinin oldukça iyi, uygulamalarının yüksek, tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır.
YL (Özdemir, 2019)	Fiziksel kısıtlamaya ilişkin hasta yakınlarının görüşlerinin karma yöntem ile değerlendirilmesi	Karma	Fiziksel kısıtlamaya ilişkin hasta yakınlarına verilen bilgilerin yeterli olmadığı, alternatif yöntemlerin uygulanması gerektiği, tedavi amacıyla yapılan fiziksel kısıtlama uygulamasına olumlu bakıldığı, fakat hastalarda görülen komplikasyonların gelişmesi bakımından olumsuz algılandığı belirlenmiştir.
YL (Köksal, 2020)	Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit uygulamaları hakkındaki bilgi, tutum ve uygulamalarının empatik eğilimleri ile ilişkisi	Tanımlayıcı, kesitsel	Empatik eğilimleri yüksek olan hemşirelerin fiziksel tespit uygulama puanları yüksek bulunmuştur.
YL (Yılmaz, 2020)	Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit edici kullanımına yönelik bilgi, tutum ve uygulamaları üzerine eğitimin etkisi	Tek gruplu ön test- son test araştırma tasarımı, yarı deneysel	Yoğun bakım hemşirelerine verilen fiziksel tespit edici kullanımına yönelik eğitimin olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir.
YL (Dokumuş, 2022)	Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit kullanımına ilişkin bilgi, tutum ve uygulamalarının etik tutum düzeyleri açısından incelenmesi	Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı	Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit kullanımına ilişkin bilgi düzeylerinin yeterli, tutumlarının orta ve uygulamalarının çok iyi etik tutum düzeylerinin iyi derecede olumlu olduğu bulunmuştur.
Doktora (Ertuğrul, 2022)	Yoğun bakım ünitelerinde fiziksel tespit uygulama rehberinin geliştirilmesi ve bu rehberin hasta sonuçlarına etkisi	Yarı deneysel	Yoğun bakım ünitelerinde fiziksel tespit uygulama rehberinin geliştirilmesi ve bu rehberin komplikasyonları azalttığı belirlenmiştir.
YL (Gün, 2022)	Yoğun bakım hemşirelerinin empatik eğilim düzeylerinin fiziksel tespitte yönelik tutum ve uygulamalarına etkisi	Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı	Yoğun bakım hemşirelerinin empatik eğilim düzeylerinin orta, fiziksel tespitte yönelik tutumlarının olumlu ve uygulamalarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde, çalışma kapsamında değerlendirilmeye alınan tezlerin türü, yılı, yürütülme amaçları, türü ve araştırma sonuçları gibi özellikler incelenmiştir. Yapılan tezler genellikle hemşirelerin fiziksel tespit uygulamasına ilişkin bilgi ve tutumlarını incelemektedir.

4. Tartışma

Fiziksel tespit, bir kişinin hareket etme özgürlüğünü kısıtlayan araçların tümüne verilen bir tanım olup hastaların iyileşme ve rehabilitasyon süreci üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabilmektedir. Bu nedenle fiziksel tespit uygulamalarından önce zarar-yarar oranının değerlendirilerek karar verilmesi büyük önem taşımaktadır. Fiziksel tespit kullanımını önlemeye ve azaltmaya yönelik müdahaleler genel olarak sağlık profesyonelleri için eğitim ve diğer bakım stratejilerinin kullanımının teşvik edilmesini içerir (Abraham ve diğerleri, 2022).

Türkiye’de hemşirelik alanında fiziksel tespit konusunda yapılan tezlerin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, tezlerin yaklaşık son 7 yılda gerçekleştirildiği, daha çok yüksek lisans tezi olduğu hemşirelik anabilim dalı tarafından yapıldığı bulunmuştur. Tezlerde kullanılan araştırma tipleri ve örneklem grubu incelendiğinde tezlerin çoğunlukla yetişkin yoğun bakım ünitelerinde tanımlayıcı olarak gerçekleştiği belirlenmiştir. Çoğunlukla hemşirelerin bilgi, tutum ve uygulamalarına yönelik olarak yapılan tez çalışmaları, saha da aktif çalışan hemşirelerin bilgi, tutum ve uygulamalarını ortaya koyarak gerekli müdahalelerin yapılması açısından önem taşımaktadır.

Ülkemizde hemşirelik alanında fiziksel tespit konusunda yapılan 19 lisansüstü tez çalışmasının incelenmesi sonucunda, çalışmaların çoğunluğunun (%94,7) yüksek lisans tezi olduğu görülmektedir. Literatür incelendiğinde, çalışma bulgumuza benzer şekilde Akalın ve Şahin (2022)’nin çalışmasında tezlerin %72,2 oranında, Korhan ve arkadaşlarının (2018), hemşirelik etiği kapsamında hemşirelik tezlerinin incelenmesi başlıklı çalışmalarında da yüksek lisans tez sayısı doktora tez sayısından fazla bulunmuştur. Aynı zamanda, doktora eğitim süresinin uzun olması ve bazı yükseköğretim kurumlarında doktora tez programlarının bulunmamasının tez sayısını etkilediğini bildirmişlerdir. Bu çalışmanın aksine Akalın ve Şahin (2020)’inin çalışmasında doktora tezi oranı (%64,2) yüksek lisans tez (%35,7) oranından yüksek bulunmuştur. Bu durumun konu içeriğinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca hemşirelik alanında yüksek lisans eğitiminde amaç öğrenciye bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneği kazandırmak iken, doktora programında öğrenciye bağımsız araştırma

yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmayı hedeflemesi nedeniyle bu sonuç beklendiktir ((Ergöl, 2011; Resmi gazete, 2016; Erol ve diğerleri, 2020).

Fiziksel tespit uygulamasına yönelik kanıta dayalı çalışmaların hemşirelik uygulamalarını geliştireceği ve hemşirelik bakımının kalitesini arttıracacağı düşünülmektedir. İlk lisansüstü tez çalışmasının 2002 yılında tanımlayıcı olarak yürütüldüğü ve 2015 yılına kadar konu ile ilgili çalışma yapılmadığı 2015 yılı sonrasında lisansüstü tez çalışmalarının artış gösterdiği belirlenmiştir. Bu sonuç, fiziksel tespit uygulamasının, etik ve yasal sorunlar oluşturması, hastalar üzerinde fiziksel ve psikososyal olumsuz etkisi konuya olan ilgiyi artırması nedeniyle beklendiktir (Cui ve diğerleri, 2022). Ayrıca bu durum hemşirelik alanında lisansüstü eğitim veren kurumların son yıllarda artış göstermesi ile de açıklanabilir.

İncelenen tezlerin en fazla nicel türde yürütüldüğü ve hemşirelerin fiziksel tespite yönelik bilgi, tutum ve uygulamalarının değerlendirildiği saptanmıştır. Bunun yanında, niteliksel tasarımlı ve karma yöntem çalışmalarının sınırlı olması dikkat çekici bulgudur. Bu kapsamda, nitel, yarı deneysel, karma yöntem çalışmalarının oranının az olması fiziksel tespit çalışmalarında yoğunlaşılması gereken alanları göstermesi açısından önemlidir. Bu durumun konu ile ilgili tezlerin çoğunlukla yüksek lisans tezi olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışma kapsamında incelenen tezlerin örneklem gruplarına bakıldığında %78,9'unun hemşire gruplarında çalışıldığı saptanmıştır. Hemşireler, hastanelerde uygulanan fiziksel tespit ile ilgili yönetim sürecinde merkezi bir rol oynamaktadırlar. Genellikle karar verme sürecini başlatırlar ve hekimlere fiziksel tespitin başlatılması veya sonlandırılması ile ilgili bilgi vermeyi sürdürerek fiziksel tespit sürecinde savunucu rol üstlenirler (Eskandari ve diğerleri, 2018). Çalışmalarda örneklem olarak hemşirelerin tercih edilmesi, fiziksel tespit uygulamasının bakım gereksinimi nedeniyle hastalarla 7 gün 24 saat birlikte olan hemşireler tarafından uygulanması nedeni ile beklendiktir.

Tez çalışmaları incelendiğinde, fiziksel tespit uygulaması ile ilgili 2002 yılında yapılan ilk tez çalışması yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelerin bilgi düzeyinin düşük olduğunu belirlemiştir. İlerleyen yıllarda psikiyatri klinikleri ve yoğun bakım hemşirelerinin bilgi düzeyi, tutum ve uygulamalarını belirlemeye yönelik yapılan tez çalışmalarında, bilgi

düzeyinin iyi olduğu, tutum ve uygulamaların değişiklik gösterdiği belirlenmiştir. Gürdoğan ve ark. (2016)' ının yoğun bakım hemşireleri ile gerçekleştirdiği çalışmasında bilgi düzeylerinin iyi düzeyde olduğu, olumlu tutuma sahip olduğu ve uygulamalarının istenen düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Kasew ve ark. (2020)'nın yoğun bakım hemşireleri ile gerçekleştirdiği çalışmalarında fiziksel tespit uygulamasına ilişkin bilgi ve tutumları orta düzeyde bulunmuştur.

Tez incelemesi kapsamına alınan çalışmalardan Turna (2018)'nin Yoğun bakım ünitesinde fiziksel tespite başvurma nedenlerinin belirlendiği tez çalışmasında, en yaygın nedenlerin ; tıbbi ekipmanın çekilmesini önlemek, ajitasyon ve hastanın kendine zarar vermek olduğu belirlenmiştir. Fiziksel tespit süresi uzadıkça tespite bağlı sorun görülme olasılığının arttığı belirlenmiştir. Çalışma kapsamına alınan hastaların yarısından fazlasında cilt değişikliği gözlemlenmiştir. Oluşan değişikliklerin sıklıkla şişme/ödem, ciltte kızarıklık ve ödem olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmaya benzer şekilde Suliman (2018)'in gerçekleştirdiği çalışmasında, fiziksel tespitin kızarıklık, morluk ve ödeme yol açtığı belirtilmiştir. Ayrıca komplikasyonların gelişiminin nedeni olarak, spanç bezi ile tespit yapılması ve uygun aralıklarla değerlendirilmemesiyle ilişkilendirilmiştir.

Alişan (2019)'ın tez çalışmasında, çocuk yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşireler ile nitel görüşmeler yapılmıştır. Hemşirelerin görüş ve uygulamalarının incelendiği çalışmada, tespit uygulamadan önce büyük çocuklarla konuşarak sakinleştirmeye çalışmak, küçük çocuklarda emzik vermek en sık kullanılan yöntemler olduğu belirlenmiştir. Literatürde, fiziksel tespit uygulamasını azaltmak amacıyla terapötik iletişim, uyarıyı azaltma, müzik dinletme, hastanın uyumasını kolaylaştırmak için ılık süt içirme, hastaya stresle baş etmesini kolaylaştıracak yöntemlerden bahsetme gibi uygulamaların kullanılması gerektiği belirtilmektedir (Göktaş ve Buldukoğlu, 2017).

Özdemir (2019)'in hasta yakınları ile gerçekleştirdiği tez çalışmasında, erkek hastaların daha çok kısıtlandıkları, bilinci kapalı olan hastalara daha fazla fiziksel kısıtlama uygulandığı, yoğun bakım ünitelerinde fiziksel kısıtlama kullanım oranının diğer servislere göre anlamlı derecede yüksek olduğu, hasta yakınlarına kısıtlama ile ilgili verilen bilgilerin yeterli olmadığı ve alternatif yöntemlerin de uygulanması gerektiği, hasta yakınları tarafından tedavi amacıyla yapılan fiziksel kısıtlama uygulamasına olumlu bakıldığı, ancak hastalarda görülen komplikasyonların (dolaşımda bozulma, kas gücünde azalma, osteoporoz, basınç yaralanması,

deri bütünlüğünde bozulma, ajitasyon, uykusuzluk, deliryum, beden imajında bozulma, duyuda yoksunluk vb.) gelişmesi bakımından olumsuz olarak algılandığı belirlenmiştir. Yılmaz (2020)'ın yoğun bakım hemşirelerine ön test uygulaması sonrası eğitim vererek son test uyguladığı tez çalışmasında, hemşirelere verilen eğitimin fiziksel tespit uygulaması bilgi düzeyini arttırdığı belirlenmiştir. Bu çalışmaya benzer şekilde, Eskandari ve ark. (2018)'nin hemşireler ile gerçekleştirdiği ön test- son test tasarımlı çalışmada, hemşirelere fiziksel tespit uygulamasına yönelik eğitim verilmiş, eğitim sonrası bilgi düzeyinin arttığı belirlenmiştir. Ahmadi ve ark. (2019)' ı yoğun bakım hemşirelerinin eğitim öncesi ve sonrası fiziksel tespite yönelik algı, bilgi, tutum ve uygulamalarını değerlendirmiş ve eğitim müdahalesi sonrası iyileşme görülmüştür.

Yapılan tezler arasında yer alan Ertuğrul (2022)'un doktora tezinde, fiziksel tespit uygulama rehberi geliştirilerek, yoğun bakım ünitesinde çalışan hemşirelere online olarak rehber dayalı eğitim verilmiştir. Eğitimin içeriğini, fiziksel tespit kavramı, kurumdaki mevcut anlayış ve uygulamaların kurumda gerçekleştirilen komplikasyon belirleme çalışması ve ihtiyaç belirleme çalışmasının sonuçları ile gözden geçirilmesi, ulusal ve uluslararası düzeyde tespit kullanım yaygınlığı, uygulama standartları, kullanılan fiziksel tespit yöntemleri, fiziksel tespit alternatif uygulamaları, etkin ve doğru uygulama yapılmadığında gelişebilecek fizyolojik ve psikolojik zararlar, etkin ve doğru fiziksel tespit uygulamasına yönelik ekip yaklaşımı ve fiziksel tespit etik boyutu, fiziksel tespit uygun şekilde uygulama basamakları, fiziksel tespit uygulanan hastanın izlem basamakları, değerlendirilmesi ve kaydı oluşturmuştur. Eğitim sonrası fiziksel tespit uygulamasının ve fiziksel tespite bağlı komplikasyonların azaldığı belirlenmiştir. Bu durumda hemşirelere verilen eğitimin bakım kalitesini arttırmada etkili olduğu anlaşılmaktadır.

5. Sonuç ve Öneriler

Fiziksel tespit, hastanın vücuduna takılan herhangi bir fiziksel veya mekanik araç ve gereç kullanılarak kişinin hareket özgürlüğünü, fiziksel aktivitesini veya vücuduna normal erişimini kısıtlayan bir uygulamadır. Hastanelerde, özellikle yoğun bakım ortamlarında, hastaların fiziksel olarak kendilerine ve başkalarına zarar verdiğinde, alternatif yöntemlerin yetersiz veya kontrendike olduğu durumlarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda da hastaların özerkliğini ve onurunu etkileyen sorgulanabilir etik ve yasal kaygılar nedeniyle de, son yıllarda tartışmalı bir uygulamadır . Hastanın bakımından birinci derecede sorumlu olan

hemşireler, hasta hakları savunucusu rolünü yerine getirerek hastaya fiziksel tespit uygulanmasına ve sonlandırılmasına karar vermek durumunda kalmaktadırlar. Karar verme sürecinde yarar zarar arasındaki dengeyi gözetmelidirler. Fiziksel tespit kullanımının sonuçlarına ilişkin artan farkındalığın, hemşirelerin karar verme sürecine yardımcı olacağı ve hemşirelerin bakım sonuçlarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Ayrıca ülkemizde fiziksel tespit uygulamasında merkezi rolde olan hemşirelerin, sağlık profesyonelleri ile etkin karar vermesi için konu ile ilgili bilgi, beceri ve tutumların artırılmasına yönelik girişimlerin planlanması gerekmektedir. Sonuç olarak, Türkiye’de fiziksel tespit uygulamasını konu alan tezlerin son yıllarda artış göstermekle birlikte sayıca yetersiz olduğu; konuya ilişkin deneysel, yarı deneysel çalışmaların artmasının diğer araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Beyanlar:

Çıkar çatışması: Çıkar çatışması bulunmamaktadır. Finansal Destek: Çalışma için herhangi bir finansal destek alınmamıştır. Herhangi bir kongre / sempozyum vb.de sözlü / yazılı bildiri olarak sunulmamıştır. Tez çalışmasından üretilmemiştir.

Kaynaklar

- Abraham, J., Hirt, J., Richter, C., Köpke, S., Meyer, G., & Möhler, R. (2022). Interventions for preventing and reducing the use of physical restraints of older people in general hospital settings. *The Cochrane database of systematic reviews*, 8(8), CD012476. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD012476.pub2>
- Akansel, N. (2007). Physical restraint practices among ICU nurses in one university hospital in western Turkey. *Health Science Journal*, 1(4), 0-0.
- Akalın, A., Şahin, S. (2022). Türkiye’de Kadın Sağlığı Hemşireliği Alanında Yürütülen Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Döküman İncelemesi. *Türkiye klinikleri hemşirelik bilimi dergisi*, 14(2),345-353. . <https://doi.org/10.5336/nurses.2021-85529>
- Akalın, A., Şahin, S. (2020). Hemşirelik Eğitiminde Simülasyonun Kullanılması: Türkiye’de Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme. *Koç üniversitesi hemşirelikte eğitim ve araştırma dergisi*, 17(2), 139-147. <https://doi.org/10.5222/HEAD.2020.37074>
- Ahmadi, M., Bagheri-Saweh, M. I., Nouri, B., Mohamadamini, O., & Valiee, S. (2019). Effect of Interventional Educational Programs on Intensive Care Nurses' Perception, Knowledge, Attitude, and Practice About Physical Restraints: A Pre-/Postclinical Trial. *Critical care nursing quarterly*, 42(1), 106–116. <https://doi.org/10.1097/CNQ.0000000000000244>
- Alişan, M. (2019). *Çocuk yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerinin fiziksel tespit edicilerin kullanımına ilişkin görüş ve uygulamaları: Nitel bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Altunkeser, B.E. (2016). *Fiziksel tespit uygulama ve değerlendirme ölçeği geliştirme*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir.
- American Nurses Association (ANA). (2012). Reduction of patient restraint and seclusion in health care settings. Silver Spring, MD: Author
- Balcı, H. (2016). *Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit edici kullanımına yönelik bilgi, tutum ve uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Balcı, H., Arslan, S. (2018). Nurses' information, attitude and practices towards use of physical restraint in intensive care units. *Journal of Caring Science*, 7, 75- 81.
- Bray, K., Hill, K., Robson, W., Leaver, G., Walker, N., O’Leary, M., Delaney, T., Walsh, D., Gager, M., Waterhouse, C., & British Association of Critical Care Nurses (2004). British Association of Critical Care Nurses position statement on the use of restraint in adult critical care units. *Nursing in critical care*, 9(5), 199–212. <https://doi.org/10.1111/j.1362-1017.2004.00074.x>
- Canzan, F., Mezzalana, E., Solato, G., Mortari, L., Brugnolli, A., Saiani, L., Debiassi, M., & Ambrosi, E. (2021). Nurses' Views on the Use of Physical Restraints in Intensive Care: A Qualitative Study. *International journal of environmental research and public health*, 18(18), 9646. <https://doi.org/10.3390/ijerph18189646>
- Cheung, P., & Yam, B. (2005). Patient autonomy in physical restraint. *Journal of Clinical Nursing*, 14, 34-40. DOI: 10.1111/j.1365-2702.2005.01145.x
- Cui, N., Zhang, Y., Li, Q., Tang, J., Li, Y., Zhang, H., Chen, D., & Jin, J. (2022). Quality appraisal of guidelines on physical restraints in intensive care units: A systematic review. *Intensive & critical care nursing*, 70, 103193. <https://doi.org/10.1016/j.iccn.2021.103193>

- Dokumuş, H. (2022). *Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit kullanımına ilişkin bilgi, tutum ve uygulamalarının etik tutum düzeyleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.
- Ergöl, Ş. (2011). Türkiye’de yükseköğretimde hemşirelik eğitimi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1(3),152-155.
- Erol, Ö., Ünsar, S., Yacan, L. (2020). Hemşirelik alanında lisansüstü eğitim alan öğrencilerin akademik başarı durumları ve etkileyen faktörler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(3),608-614.
- Ertuğrul, B. (2017). *Yoğun bakım hastalarına uygulanan fiziksel tespit materyal ve süresinin nörovasküler komplikasyon gelişme üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Ertuğrul, B. (2022). *Yoğun bakım ünitelerinde fiziksel tespit uygulama rehberinin geliştirilmesi ve bu rehberin hasta sonuçlarına etkisi*. Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Ertuğrul, B., Özden, D. (2021). Nurses' knowledge and attitudes regarding physical restraint in Turkish intensive care units. *Nursing in critical care*, 26(4),253–261. <https://doi.org/10.1111/nicc.12541>
- Eskandari, F., Abdullah, K. L., Zainal, N. Z., & Wong, L. P. (2018). The effect of educational intervention on nurses' knowledge, attitude, intention, practice and incidence rate of physical restraint use. *Nurse education in practice*, 32,52–57. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2018.07.007>
- Fariña-López, E., Estévez-Guerra, G. J., Gandoy-Crego, M., Polo-Luque, L. M., Gómez-Cantorna, C., & Capezuti, E. A. (2014). Perception of spanish nursing staff on the use of physical restraints. *Journal of nursing scholarship : an official publication of Sigma Theta Tau International Honor Society of Nursing*, 46(5), 322–330. <https://doi.org/10.1111/jnu.12087>
- Ferrão, S. A. D. S., Bleijlevens, M. H. C., Nogueira, P. J., & Henriques, M. A. P. (2021). A cross-sectional study on nurses' attitudes towards physical restraints use in nursing homes in Portugal. *Nursing open*, 8(4), 1571–1577. <https://doi.org/10.1002/nop2.769>
- Gökmen, E.B.A., (2019). *Hastane etik ikliminin hemşirelerin fiziksel kısıtlamaya ilişkin algılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Göktaş, A. (2016). *Psikiyatri klinik hemşirelerinin fiziksel tespit kullanımına ilişkin bilgi, tutum ve uygulamalarının belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Göktaş, A., Buldukoğlu, K. (2017). Psikiyatri kliniklerinde fiziksel tespit uygulaması ve psikiyatri hemşireliği yaklaşımı. *International Journal of Human Sciences*,14(4), 4207-4218.
- Gulpers, M. J., Bleijlevens, M. H., Ambergen, T., Capezuti, E., van Rossum, E., & Hamers, J. P. (2011). Belt restraint reduction in nursing homes: effects of a multicomponent intervention program. *Journal of the American Geriatrics Society*, 59(11), 2029–2036. <https://doi.org/10.1111/j.1532-5415.2011.03662.x>
- Gün, Ş. (2022). *Yoğun bakım hemşirelerinin empatik eğilim düzeylerinin fiziksel tespite yönelik tutum ve uygulamalarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Güneş, T. (2019). *Yoğun bakımda çalışan hemşire ve hekimlerin fiziksel kısıtlamaya ilişkin bilgi ve tutumların etik ikilem açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Biruni Üniversitesi, İstanbul.
- Gül, Ümmügülüm. (2018). *Hemşirelerin fiziksel tespite yönelik bilgi düzeyi, tutum ve uygulamalarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Gürdoğan, E.P., Uğur E, Kınıcı E, Aksoy B (2016). Yoğun Bakım Hemşirelerinin Fiziksel Tespite İlişkin Bilgi, Tutum ve Uygulamaları ve Etkileyen Faktörler. *Dahili ve Cerrahi Bilimler Yoğun Bakım Dergisi*, 7(3), 83 - 88.
- Hakverdioğlu, G. (2002). *Hemşirelerin hastalarda fiziksel tespit kullanımına yönelik bilgi düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe üniversitesi, Ankara.
- Kabakoğlu, Z. (2019). *Yoğun bakım hemşirelerinin hastalara fiziksel tespit uygulamaları ve bilgi düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ.
- Kassew, T., Dejen Tilahun, A., & Liyew, B. (2020). Nurses' Knowledge, Attitude, and Influencing Factors regarding Physical Restraint Use in the Intensive Care Unit: A Multicenter Cross-Sectional Study. *Critical care research and practice*, 2020, 4235683. <https://doi.org/10.1155/2020/4235683>
- Kawai, Y., Hamamoto, M., Miura, A., Yamaguchi, M., Masuda, Y., Iwata, M., Kanbe, M., & Ikematsu, Y. (2022). Prevalence of and factors associated with physical restraint use in the intensive care unit: a multicenter prospective observational study in Japan. *Internal and emergency medicine*, 17(1), 37–42. <https://doi.org/10.1007/s11739-021-02737-5>
- Keskin, H. (2015). *Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel kısıtlamaya ilişkin bilgi, tutum ve uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Kılıç, G. (2017). *Yoğun bakım hemşirelerinin yaşlılara yönelik tutumları ile fiziksel tespit edici kullanımına ilişkin bilgi, tutum ve uygulamaları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kılıç, G., Polat, Ü. (2021). Yoğun bakımda tartışmalı bir uygulama: Fiziksel kısıtlama. *Türk hemşireler derneği dergisi*, 2(1),66-76.
- Korhan, E.A., Yıldırım, D., Kırşan, M. (2018). Hemşirelik Etiği Kapsamında Hemşirelik Tezlerinin İncelenmesi: Bir Sistemik Derleme. *Türkiye klinikleri tıp etiği-hukuku dergisi*, 26(3), 117-131.
- Köksal, M. (2020). *Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit uygulamalarına hakkındaki bilgi, tutum ve uygulamalarının empatik eğilimleri ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Krüger, C., Mayer, H., Haastert, B., & Meyer, G. (2013). Use of physical restraints in acute hospitals in Germany: a multi-centre cross-sectional study. *International journal of nursing studies*, 50(12), 1599–1606. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2013.05.005>
- Kwok, T., Bai, X., Chui, M. Y., Lai, C. K., Ho, D. W., Ho, F. K., & Woo, J. (2012). Effect of physical restraint reduction on older patients' hospital length of stay. *Journal of the American Medical Directors Association*, 13(7), 645–650. <https://doi.org/10.1016/j.jamda.2012.05.019>

- Lin, Y. L., Liao, C. C., Yu, W. P., Chu, T. L., & Ho, L. H. (2018). A Multidisciplinary Program Reduces Over 24 Hours of Physical Restraint in Neurological Intensive Care Unit. *The journal of nursing research : JNR*, 26(4), 288–296. <https://doi.org/10.1097/jnr.0000000000000251>
- Möhler, R., & Meyer, G. (2015). Development methods of guidelines and documents with recommendations on physical restraint reduction in nursing homes: a systematic review. *BMC geriatrics*, 15, 152. <https://doi.org/10.1186/s12877-015-0150-9>
- O Flatharta, T., Haugh, J., Robinson, S. M., & O'Keeffe, S. T. (2014). Prevalence and predictors of bedrail use in an acute hospital. *Age and ageing*, 43(6), 801–805. <https://doi.org/10.1093/ageing/afu081>
- Özdemir, Ö.F. (2019). *Fiziksel kısıtlamaya ilişkin hasta yakınlarının görüşlerinin karma yöntem ile değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi, Düzce.
- Perez, D., Peters, K., Wilkes, L., & Murphy, G. (2017). PHYSICAL RESTRAINTS IN INTENSIVE CARE: EXPERIENCES OF PATIENTS, FAMILIES AND NURSES. *Australian nursing & midwifery journal*, 24(10), 45.
- Putkonen, A., Kuivalainen, S., Louheranta, O., Repo-Tiihonen, E., Ryyänen, O. P., Kautiainen, H., & Tiihonen, J. (2013). Cluster-randomized controlled trial of reducing seclusion and restraint in secured care of men with schizophrenia. *Psychiatric services (Washington, D.C.)*, 64(9), 850–855. <https://doi.org/10.1176/appi.ps.201200393>
- Raguan, B., Wolfowitz, E., & Gil, E. (2015). Use of physical restraints in a general Hospital: a cross-sectional. Observational Study, 17(2), 633-638. Erişim adresi: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26665319/>
- Resmî Gazete (20.4.2016, Sayı: 29690) sayılı Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği. Erişim linki: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=21510&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- Suliman, M., Aloush, S., & Al-Awamreh, K. (2017). Knowledge, attitude and practice of intensive care unit nurses about physical restraint. *Nursing in critical care*, 22(5), 264–269. <https://doi.org/10.1111/nicc.12303>
- Turgay, A. S., Sari, D., & Genc, R. E. (2009). Physical restraint use in Turkish intensive care units. *Clinical nurse specialist CNS*, 23(2), 68–72. <https://doi.org/10.1097/NUR.0b013e318199125c>
- Turna, Ö. (2018). *Cerrahi yoğun bakım ünitelerinde fiziksel tespit uygulamalarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Yılmaz, E. (2020). *Yoğun bakım hemşirelerinin fiziksel tespit edicikullanımına yönelik bilgi, tutum ve uygulamaları üzerine eğitimin etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Karabük Üniversitesi, Karabük.
- Wagner L, Perivolaris A. *Promoting safety: Alternative Approaches to the Use of Restraints*. Toronto, Canada: Registered Nurses' Association of Ontario; 2012.
- Wang, L., Zhu, X. P., Zeng, X. T., & Xiong, P. (2019). Nurses' knowledge, attitudes and practices related to physical restraint: a cross-sectional study. *International nursing review*, 66(1), 122–129. <https://doi.org/10.1111/inr.12470>
- Woldekirkos, L. M., Jiru, T., Hussien, H., & Shetie, B. (2021). Knowledge, Attitude, and Practice of Nurses Working in the Adult Intensive-Care Unit and Associated Factors towards the Use of Physical Restraint in Federally Administered Hospitals in Addis Ababa, Ethiopia: A Multicenter Cross-Sectional Study. *Critical care research and practice*, 2021, 5585140. <https://doi.org/10.1155/2021/5585140>